

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

08.12.2021

Херсон

№ 45

Про проект програми державного
моніторингу в галузі охорони
атмосферного повітря зони
«Херсонська»

За результатами розгляду матеріалів, наданих Департаментом захисту довкілля та природних ресурсів обласної державної адміністрації, відповідно до Регламенту Херсонської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 02 липня 2018 року № 550, Положення про колегію Херсонської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 10 листопада 2021 року № 847, колегія обласної державної адміністрації

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити проект програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря зони «Херсонська» (далі – Програма), що додається.
2. Департаменту захисту довкілля та природних ресурсів обласної державної адміністрації забезпечити підготовку відповідного пакета документів щодо проекту Програми для винесення його на розгляд обласної ради.
3. Рекомендувати відповідальним за реалізацію Програми суб'єктам системи моніторингу атмосферного повітря та суб'єктам господарювання, що здійснюють моніторинг атмосферного повітря, після її затвердження забезпечувати виконання показників, завдань і заходів Програми і щокварталу до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформувати Департамент захисту довкілля та природних ресурсів обласної державної адміністрації для узагальнення.
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника голови обласної державної адміністрації з питань розвитку сільського господарства, зрошення, захисту довкілля та природних ресурсів.

Голова обласної
державної адміністрації,
голова колегії

Г.ЛАГУТА

СХВАЛЕНО
Рішення колегії
обласної державної адміністрації
08.12.2021 № 45

ПРОГРАМА
державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря
зони «Херсонська»
(проект)

розглянута комісією з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря зони/агломерації 07 вересня 2021 року
(дата)

погоджено Міндовкілля 11 листопада 2021 року
(дата)

затверджена Херсонська обласна рада
(орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища/
обласна рада/міська рада) _____ (дата)

I. Загальні положення

1. Орган управління якістю атмосферного повітря – Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації.

1.1. Контактні дані (адреса, телефон, ел. пошта, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) контактної особи) – м. Херсон, вул. Канатна, 2, (0552) 26-31-95, dr-ekology@khoda.gov.ua, Іванченко Олександр Анатолійович.

1.2. Дата створення (зміни) органу управління якістю атмосферного повітря – 17 червня 2021 року (розпорядження голови Херсонської обласної державної адміністрації від 17 червня 2021 року № 524 «Про внесення змін до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 05 лютого 2020 року № 118»).

1.3. Дата створення (рішення) комісії з питань здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря – 05 лютого 2020 року (розпорядження голови Херсонської обласної державної адміністрації від 05 лютого 2020 року № 118 «Про комісію з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря у Херсонській області»). Дата останнього оновлення складу – 02 вересня 2021 року (розпорядження голови Херсонської обласної державної адміністрації від 02 вересня 2021 року № 712 «Про затвердження нового складу комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря у Херсонській області»).

1.4. Інформаційно-аналітична система (структура, що забезпечує функцію/вебсайт) – Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації, адреса вебсайту інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря – <http://dp ecology-khoda.gov.ua/index.php?module=page&id=113>.

2. Інформація про зону (агломерацію).

2.1. Площа території – 27963 квадратних кілометрів.

2.2. Населення:

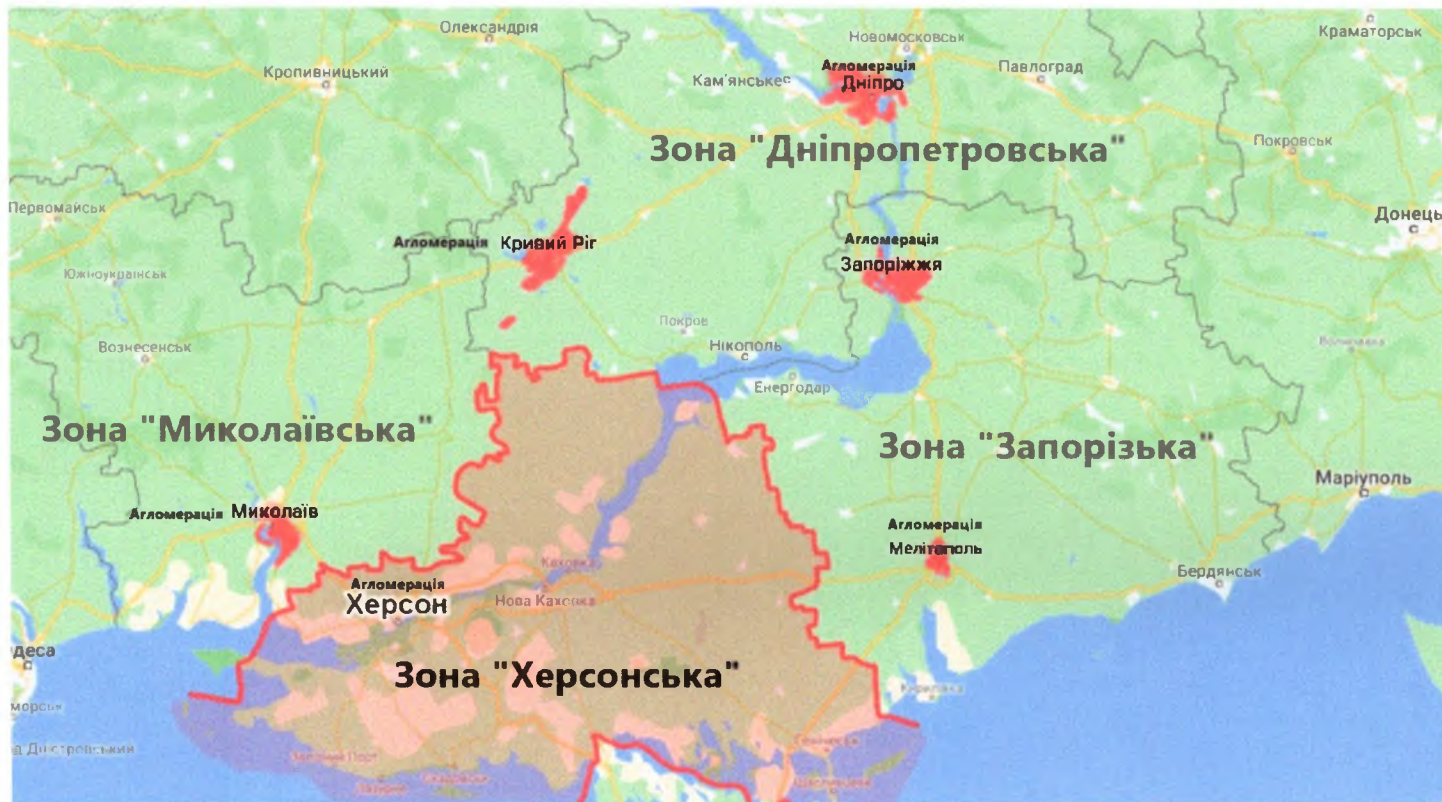
загальна чисельність станом на 01 січня 2021 року – 695593 осіб;

чисельність населення з вразливих груп станом на 01 січня 2021 року:

- діти у віці від 0 до 16 років: 127899 осіб;
- люди похилого віку від 60 років: 164030 осіб;
- особи, що хворіють на злоякісні новоутворення: 2256 осіб;
- особи, що мають хвороби органів дихання: 116 259 осіб,

в тому числі алергічний риніт: 811 осіб;

щільність населення: 25 осіб на квадратний кілометр.

Мал. 1 Географічне положення зони «Херсонська»

2.3. Опис географічного положення, сусідні зони/агломерації / інші країни:

«Зона «Херсонська» розташована в басейні нижньої течії р. Дніпро в межах Причорноморської низовини. Омивається Чорним і Азовським морями, Сивашем та Каховським водосховищем. Найбільші річки області: Дніпро довжиною 178 км, Інгулець довжиною 180 км, 24 малі річки загальною довжиною 547,7 км. Кількість озер в області - 693 загальною площею водного дзеркала 170,22 тис. га.

Зона «Херсонська» межує на сході із зоною «Запорізька», на північному заході - із зоною «Миколаївська», на півночі - із зоною «Дніпропетровська», на півдні по Сивашу та Перекопському перешийку - із зоною «Автономна Республіка Крим». По території зони проходить державний кордон протяжністю 458 км, у тому числі по морям: Чорному - 350 км, Азовському - 108 км.

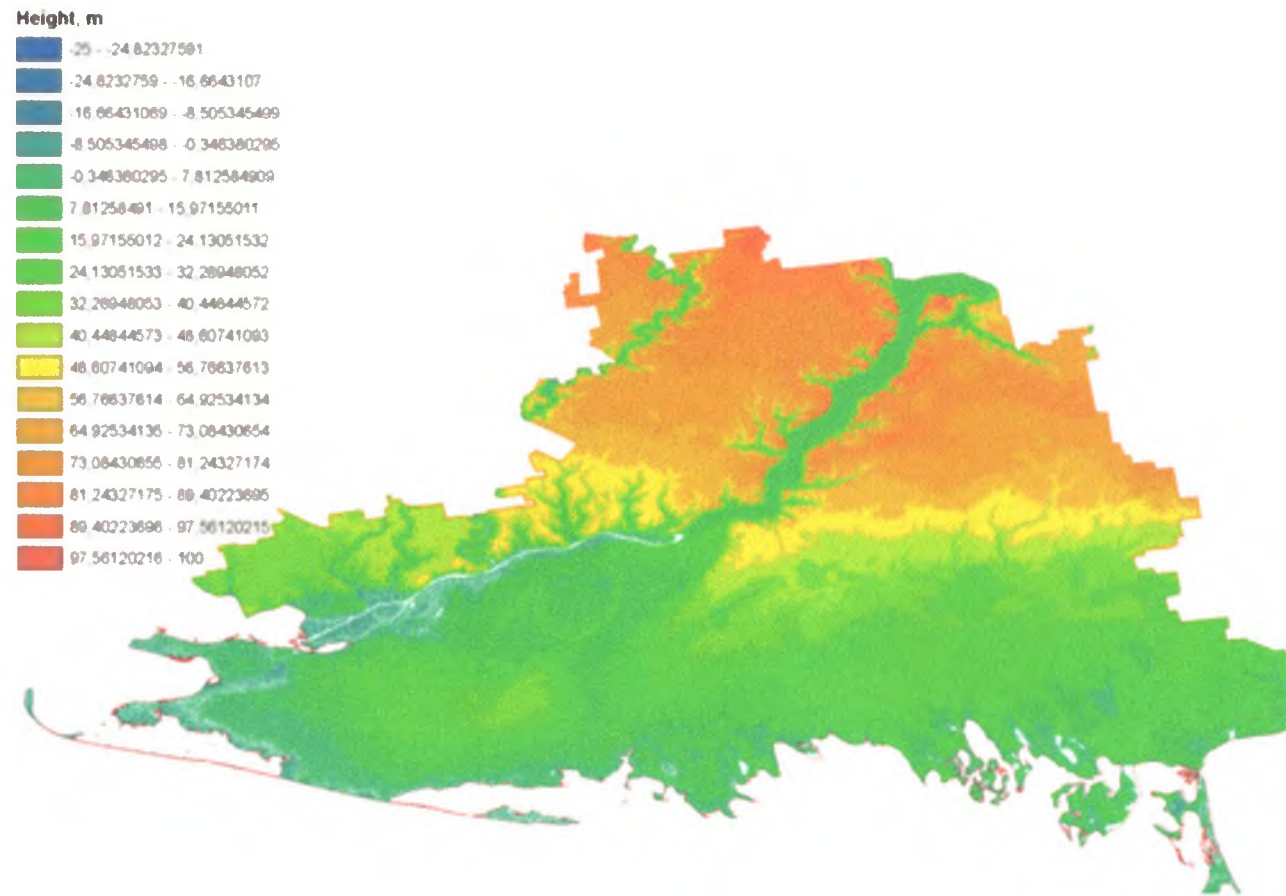
У західній частині зони розташована агломерація «Херсон» площею 453 квадратні кілометри. У західному напрямку від зони «Херсонська» на відстані 13 км розташована агломерація «Миколаїв» площею 258,9 квадратних кілометрів, у північному напрямку на відстані 30 км - агломерація «Кривий Ріг» площею 430 квадратних кілометрів, у північно-східному напрямку на відстані 130 км - агломерація «Дніпро» площею

409,7 квадратних кілометрів та на відстані 90 км - агломерація «Запоріжжя» площею 334 квадратні кілометри, у східному напрямку на відстані 220 км - агломерація «Маріуполь» площею 166 квадратних кілометрів.

2.4. Опис рельєфу, ландшафтів, кліматичних умов

В геоморфологічному плані зона «Херсонська» – слабохвиляста рівнина, особливістю будови якої є те, що вона повністю розташована в межах найнижчого геоморфологічного рівня України – Причорноморського, пануючі висоти якого 50-60 м над рівнем моря. Територія зони має загальний похил з північного заходу на південний схід. Пересічна абсолютна висота складає 46 м, максимальна амплітуда висот – 101,4 м. Як природно-територіальний комплекс зона розташована в південно-західній частині Східноєвропейської рівнини, її Степової зони, південної підзони, Причорноморській-Південностеповій та Причорноморсько-Приазовській сухостеповій провінціях, які в свою чергу, поділяються за ландшафто-типовими ознаками на області: Бузько-Дніпровську, Дніпровсько-Молочанську, Нижньодніпровську сухостепову та Присивасько-Приазовську сухостепову, Бузько-Дніпровську область, яка займає всю правобережну частину зони, характерні рівнинно-подові, балочні, яружні, схиліві, заплавно-терасові типи місцевостей. В геоморфологічному відношенні ця область має найбільші абсолютні відмітки висот і слабкий похил на південь до узбережжя Чорного моря. Розчленованість рельєфу незначна. Коливання відносних висот становить 50-80 м, на півдні – 20-30 м. Вододіли, особливо на лівобережжі, – це рівнини, які характеризуються наявністю замкнених улоговин, що мають скоріш за все суфозійне походження – подів (Зелений, Чапельський, Агайманський, Чорна долина). Глибина подів – кілька метрів, а їх площа коливається від 3 до 160 км².

Клімат помірно-континентальний із порівняно м'якою зимою (середні температури зимових місяців $-2 + 2^{\circ}\text{C}$) та жарким і довгим літом (середні температури $+23 + 24^{\circ}\text{C}$, максимальні – більше $+40,8^{\circ}\text{C}$). Середньорічна температура дорівнює $+10,5 + 11,6^{\circ}\text{C}$ і має стійку тенденцію до підвищення. Середня багаторічна кількість опадів по області близько 445 мм, але в останнє десятиріччя кількість опадів збільшується. Клімату зони «Херсонська» притаманні літні сухотії – потужні вітри (швидкістю 5 м/с і більше) при низькій вологості (менше 30%) та високих температурах повітря (вище 25°C).

Мал. 2. Рельєф зони «Херсонська»

II. Інформація про забруднення атмосферного повітря

1. Джерела забруднення атмосферного повітря

№ з/п		2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1.	Загальна кількість підприємств, що здійснюють викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря, од.	262	369	344	349	282
2.	Загальна кількість (одиниць) діючих** дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, об'єкт якого належить до:	207	64	111	168	109
	першої групи*	-	-	-	-	-
	другої групи та третьої групи**	207	64	111	168	109
3.	Кількість зареєстрованих транспортних засобів***, од. з них такі, що належать:	-	-	-	-	-
	юридичним особам, од.	-	-	-	-	-
	фізичним особам, од.	-	-	-	-	-
4.	Протяжність автомобільних доріг, тис. км	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
	з них з твердим покриттям	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
5.	Інші джерела забруднення, од.					
	кількість аеропортів	1	1	1	1	1
	кількість морських/річкових портів	2	2	2	2	2
	кількість об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів	380	392	401	409	414
	...					
6.	Природні джерела (за наявності)	-	-	-	-	-

Примітка:

* - Відповідно до листа Міндовкілля від 23 червня 2021 року № 14/14-01/1738-21 на запит Департаменту захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації від 01 червня 2021 року № 01-7-1310/0/21/013.3.2 Міндовкілля здійснює оприлюднення виданих та анульованих дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря першої групи на офіційному сайті Міністерства. Відповідно до Переліку суб'єктів господарювання, об'єкт якого належить до I групи, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами в Мінприроди України, що опублікований на офіційному сайті Міндовкілля, на території Херсонської зони відсутні суб'єкти господарювання, об'єкти яких належить до I групи;

** - зазначена кількість виданих дозволів за відповідний рік;

*** - за інформацією, наданою у листі Регіонального сервісного центру ГСЦ МВС в Херсонській області від 14 червня 2021 року № 31/21/-7-1561, у Єдиному державному реєстрі транспортних засобів відсутня можливість визначення кількості транспортних засобів, які перебувають (перебували) на обліку.

2. Інформація про забруднення атмосферного повітря

№ з/п		2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1.	Загальний обсяг викидів забруднювальних речовин, тис. т	51,3	52,2	51,5	55,9	58,6 ¹
2.	Викиди забруднювальних речовин від стаціонарних джерел (тис. т), всього, у тому числі:	6,7	6,9	8,8	13,1	13,1
	діоксид сірки	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5
	діоксид азоту та оксиди азоту	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
	оксид вуглецю	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5
	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7
	метали та їх сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	з них:					
	миш'як	-	-	-	-	-
	кадмій та його сполуки	-	-	-	-	-
	свинець та його сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	ртуть та його сполуки	-	-	-	-	-

	нікель та його сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	Викиди забруднювальних речовин від пересувних джерел*, тис. т	44,6	45,3	42,7	42,8	45,5 ¹
4.	Інше (вказати)					

Примітка:

¹ Попередні дані;

* - зазначено дані в цілому по Херсонській області відповідно до листа Головного управління статистики у Херсонській області від 11 червня 2021 року № 10.2-11/1396-21.

III. Діюча система моніторингу стану атмосферного повітря станом на 01 червня 2021 року

1. Мережа спостережень за станом атмосферного повітря

1.1. Мережа пунктів спостережень за станом атмосферного повітря

Місце розташування пункту (адреса, географічні координати) або маршрути – точки відбору	Найменування юридичної особи, якій належить пункт спостереження	Дата введення в експлуатацію	Перелік забруднювачів	Режим спостережень	Метод оцінювання	Дані щодо сертифікації обладнання / оцінка відповідності, приладів (для автоматизованих та напів-автоматизованих пунктів)*	Дані щодо процедури повірки
Стаціонарні пункти спостережень – відсутні							
Індикативні станції – відсутні							
Пересувні пункти (станції, лабораторії) – відсутні							
Інші (Маршрутні)							

М. Генічеськ, вул. Набережна на межі санітарно-захисної зони підприємства (рибзавод), географічні координати: довгота: 46°16', широта: 34°81'	Генічеський міжрайонний відділ ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	2013	Діоксид сірки	1 раз на рік	Метод виконання досліджень згідно з РД 52.04.186- 89, метод оцінювання згідно з наказом МОЗ від 14 січня 2020 року № 52	-	Згідно із затвердженим графіком повірки. Графік проведення періодичної повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки щороку направляється провідному інженеру з метрології для погодження та затвердження ДУ «Херсонський ОЦКПХ МОЗ».
			Діоксид азоту				
			Недиференційова- ний за складом пил				
М. Генічеськ, перехрестя вул. Бр. Коваленко/ Лободи в зоні впливу промислового підприємства (хлібозавод), географічні координати: довгота: 46°18', широта: 34°81'	Генічеський міжрайонний відділ ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	2013	Діоксид сірки	1 раз на рік	Метод виконання досліджень згідно з РД 52.04.186- 89, метод оцінювання згідно з наказом МОЗ від 14 січня 2020 року № 52	-	Пробовідбірники не підлягають періодичній повірці згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 374 «Про
			Діоксид азоту				
			Недиференційова- ний за складом пил				
М. Генічеськ, перехрестя вул. Центральна/ вул. Гоголя (в зоні впливу	Генічеський міжрайонний відділ ДУ	2013	Діоксид сірки	1 раз на рік	Метод виконання	-	
			Діоксид азоту				

автотранспорту), географічні координати: довгота: 46°17', широта: 34°77'	«Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»		Недиференційова- ний за складом пил		досліджень згідно з РД 52.04.186- 89, метод оцінювання згідно з наказом МОЗ від 14 січня 2020 року № 52		затвердження переліку категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній піврічці»
М. Генічеськ, перехрестя вул. Паризької Комуни та 40 років Перемоги (в зоні котельної на твердому паливі ВПУ-17), географічні координати: довгота: 46°18', широта: 34°81'	Генічеський міжрайонний відділ ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	2013	Діоксид сірки	1 раз на рік	Метод виконання досліджень згідно з РД 52.04.186- 89, метод оцінювання згідно з наказом МОЗ від 14 січня 2020 року № 52	-	
			Діоксид азоту				
			Недиференційова- ний за складом пил				

Примітка: * - автоматизовані та напівавтоматизовані пункти відсутні.

1.2. Мережа пунктів спостережень за станом атмосферних опадів

Місце розташування пункту (адреса, географічні координати)	Найменування юридичної особи, якій належить пункт спостереження	Дата введення в експлуатацію	Перелік показників та складових опадів	Режим спостережень
---	--	---------------------------------	---	--------------------

№ 1 Каховська гідрометеорологічна обсерваторія III розряду Херсонська область, Каховський район, с. Веселе, вул. Свиридова, 7, географічні координати: Довгота 33°21', Широта 46°45'	ДСНС, Херсонський обласний центр з гідрометеорології	1987 рік	1. Відбір проб* атмосферних опадів протягом кожного місяця. 2. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН	Цілодобово на протязі року
№ 2 Метеорологічна станція II розряду Асканія-Нова Херсонська область, Каховський район, смт. Асканія-Нова, вул. Степова, 17, географічні координати: Довгота 33°53', Широта 46°27'	ДСНС, Херсонський обласний центр з гідрометеорології	1987 рік	1. Відбір проб* опадів протягом кожного місяця. 2. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН	Цілодобово протягом року
№3 Морська гідрометеорологічна станція II розряду Генічеськ Херсонська область, м. Генічеськ, вул. Вокзальна, 19, географічні координати: Довгота 34°49', Широта 46°10'	ДСНС, Херсонський обласний центр з гідрометеорології	2020 рік	1. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН	Цілодобово на протязі року

Примітка: * - відібрані проби надсилаються до Центральної геофізичної обсерваторії для проведення хімічного аналізу (згідно з Переліком, визначеним у списку А пункту 1 додатка 2 Порядку здійснення державного моніторингу)

2. Лабораторно-аналітичний комплекс

№ з/п	Юридичний статус, форма власності, установа (організація), якій належить лабораторно-аналітичний комплекс/підпорядкування	Кількість працівників	Перелік основного обладнання та приладів, що використовуються для проведення	Дані щодо сертифікації обладнання та приладів	Переліки забруднювальних речовин, що визначаються в пробах	Метод аналізу	Процедура верифікації даних
-------	---	-----------------------	--	---	--	---------------	-----------------------------

			аналізів				
1.	Відділення організації санітарно-гігієнічних досліджень з лабораторією Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», м. Генічеськ, вул. Курасова, 8						
	Генічеський міжрайонний відділ ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	4	Аспіратор Тайфун Р-20-2, аспіратор Тайфун Р-100, фотоелектрокало-риметр КФК-3-01 , ваги аналітичні ВЛР-200	Згідно із затвердженим графіком повірки. Графік проведення періодичної повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки щороку направляється провідному інженеру з метрології для погодження та затвердження ДУ «Херсонський ОЦКПХ МОЗ». Пробовідбірники не підлягають періодичній повірці згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 374 «Про затвердження переліку категорій законодавчо	Атмосферного повітря:		
					недиференційований за складом пил	гравіметричний	Щорічно проводяться міжлабораторні порівняння методів контролю атмосферного повітря з акредитованими лабораторіями
					діоксид сірки	фотометричний	
					діоксид азоту	фотометричний	

				регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній повірці»			
--	--	--	--	--	--	--	--

3. Інші методи оцінювання (моделювання, інвентаризація викидів, прогнози, наукові та дослідницькі) – відсутні.

4. Система оприлюднення інформації

№ з/п	Суб'єкт забезпечення	Періодичність оприлюднення	Посилання на джерело	Примітки
1.	ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	щоквартально	https://dses-kherson.gov.ua/	
2.	Херсонський обласний центр з гідрометеорології	в разі виникнення перевищення*	https://www.facebook.com/meteokherson/	* Інформація про перевищення ГДК забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Херсона
3.	Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації	Щомісячно**, Щорічно***	http://dpecology-khoda.gov.ua	** Інформаційно-аналітичні матеріали про стан навколишнього природного середовища Херсонської області *** Екологічний паспорт Херсонської області, Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Херсонській області

IV. Система державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря
(відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 827
«Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»)

1. Аналіз якості атмосферного повітря та вибір режимів спостережень

1.1. Попередня оцінка просторового розподілу концентрацій забруднювальних речовин станом на 01 червня 2021 року

№ з/п	Територія розташування	Забруднювальна речовина	Метод оцінки (довгострокові вимірювання, короткострокові вимірювання, інвентаризація викидів, моделювання, об'єктивне оцінювання)	Опис методу оцінки (посилання)	Джерело даних та інформації, що використовувались для проведення оцінки
1.	Промислова міська	Діоксид сірки	Короткострокові вимірювання	Звіт про результати попередньої оцінки	Дані спостережень Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за результатами відбору проб маршрутним методом у фіксованих точках
2.	Транспортна міська	Діоксид сірки	Короткострокові вимірювання	Звіт про результати попередньої оцінки	Дані спостережень Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за результатами відбору проб маршрутним методом у фіксованих точках
3.	Промислова міська	Діоксид азоту	Короткострокові вимірювання	Звіт про результати попередньої оцінки	Дані спостережень Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за результатами відбору проб маршрутним методом у фіксованих точках
4.	Транспортна міська	Діоксид азоту	Короткострокові	Звіт про результати	Дані спостережень Генічеського

			вимірювання	попередньої оцінки	міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за результатами відбору проб маршрутним методом у фіксованих точках
--	--	--	-------------	--------------------	--

1.2. Встановлений режим оцінювання в зоні (агломерації)

№ з/п	Забруднювальна речовина	Встановлений режим оцінювання	Обґрунтування вибору режиму оцінювання
1.	Діоксид сірки	Режим об'єктивного оцінювання	За даними досліджень Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» рівень діоксиду сірки не перевищував нижній поріг оцінювання протягом п'яти останніх років
2.	Діоксид азоту	Режим об'єктивного оцінювання	За даними досліджень Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» рівень діоксиду азоту не перевищував нижній поріг оцінювання протягом п'яти останніх років

Примітка: Визначення режиму оцінювання для інших забруднюючих речовин, передбачених списком А додатку 2 до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 14 серпня 2019 року № 827, є наразі неможливим, у зв'язку з відсутністю даних щодо їх дослідження. У разі проведення додаткових досліджень, що повинні тривати не менше одного року, на основі отриманих даних буде визначено та встановлено режими оцінювання із внесенням відповідних змін до Програми.

2. Проектування мережі спостережень та оцінювання

2.1. Розміщення та кількість пунктів спостереження (по постах)

№ з/п	Місце розташування пункту спостережень (адреса/координати) або маршрут	Тип пункту спостережень (міський транспортний, міський фоновий, промисловий, сільський фоновий, змішаний)	Перелік забруднювальних речовин	Примітки
1.	Херсонська область, Каховський район, с. Веселе, вул. Свиридова, 7, географічні координати: довгота 46°45', широта 33°21'	Сільський фоновий	Показники та складові атмосферних опадів	№ 1 Каховська гідрометеорологічна обсерваторія III розряду. Відбір проб на визначення показників та складових атмосферних опадів
2.	Херсонська область, Каховський район, смт Асканія-Нова, вул. Степова, 17, географічні координати: довгота 46°27', широта 33°53'	Сільський фоновий	Показники та складові атмосферних опадів	№ 2 Метеорологічна станція II розряду Асканія-Нова. Відбір проб на визначення показників та складових атмосферних опадів. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН
3.	Херсонська область, м. Генічеськ, вул. Вокзальна, 19, географічні координати: довгота 46°10', широта 34°49'	Міський фоновий	Показники та складові атмосферних опадів	№ 3 Морська гідрометеорологічна станція II розряду Генічеськ. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН
4.	М. Генічеськ, вул. Набережна на межі санітарно-захисної зони підприємства (рибзавод), географічні координати: довгота 46°16', широта 34°81'	Міський промисловий	Діоксид сірки, діоксид азоту	Діючий пункт відбору проб
5.	М. Генічеськ, перехрестя вул. Бр. Коваленко/ Лободи в зоні впливу промислового підприємства (хлібозавод), географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Міський промисловий	Діоксид сірки, діоксид азоту	Діючий пункт відбору проб

6.	М. Генічеськ, перехрестя вул. Паризької Комуни та 40 років Перемоги в зоні котельної на твердому паливі ВПУ-17, географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Міський промисловий	Діоксид сірки, діоксид азоту	Діючий пункт відбору проб
7.	М. Генічеськ, перехрестя вул. Центральна /вул. Гоголя (в зоні впливу автотранспорту), географічні координати: довгота 46°17', широта 34°77'	Міський транспортний	Діоксид сірки, діоксид азоту	Діючий пункт відбору проб
8.	м. Нова Каховка	Міський змішаний	У зв'язку з відсутністю даних досліджень, визначити необхідний для моніторингу перелік забруднюючих речовин наразі є неможливим. Після проведення моніторингових досліджень у вказаних населених пунктах буде визначено перелік та внесено відповідні зміни до Програми	Запланований
9.	КПВВ «Каланчак»	Сільський фоновий		Запланований
10.	смт Нижні Сірогози	Сільський фоновий		Запланований
11.	смт Велика Олександрівка	Сільський фоновий		Запланований
12.	м. Скадовськ	Міський фоновий		Запланований

2.2. Розміщення та кількість пунктів спостереження (по забруднювальних речовинах)

№ з/п	Забруднювальна речовина	Тип станції (фонова, промислова, транспортна, змішана)	Вид вимірювань (фіксовані, індикативні)	Мета досліджень (охорона здоров'я, захист рослинності)	Тип території (міська, приміська, сільська) Місце розташування пункту (адреса/координати)	Примітки
1.	Діоксид сірки	Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, вул. Набережна на межі санітарно-захисної зони підприємства (рибзавод), географічні координати: довгота 46°16', широта 34°81'	Діючий пункт відбору проб
		Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, перехрестя вул. Бр. Коваленко/Лободи в зоні впливу промислового підприємства (хлібозавод), географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Діючий пункт відбору проб
		Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, перехрестя вул. Паризької Комуні та 40 років Перемоги в зоні котельної на твердому паливі ВПУ-17, географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Діючий пункт відбору проб
		Транспортна	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська транспортна М. Генічеськ, перехрестя вул. Центральна/вул. Гоголя (в зоні впливу автотранспорту), географічні координати: довгота 46°17', широта 34°77'	Діючий пункт відбору проб
2.	Діоксид азоту	Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, вул. Набережна на межі санітарно-захисної зони підприємства (рибзавод), географічні координати:	Діючий пункт відбору проб

					довгота 46°16', широта 34°81'	
		Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, перехрестя вул. Бр. Коваленко/ Лободи в зоні впливу промислового підприємства (хлібозавод), географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Діючий пункт відбору проб
		Промислова	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська промислова М. Генічеськ, перехрестя вул. Паризької Комуни та 40 років Перемоги в зоні котельної на твердому паливі ВПУ-17, географічні координати: довгота 46°18', широта 34°81'	Діючий пункт відбору проб
		Транспортна	Індикативні	Охорона здоров'я	Міська транспортна М. Генічеськ, перехрестя вул. Центральна/вул. Гоголя (в зоні впливу автотранспорту), географічні координати: довгота 46°17', широта 34°77'	Діючий пункт відбору проб
3.	Показники та складові атмосферних опадів	Фонова	Індикативні	Захист рослинності	Сільська фонова Херсонська область, Каховський район, с. Веселе, вул. Свиридова, 7, географічні координати: довгота 46°45', широта 33°21'	1. Відбір проб опадів протягом кожного місяця. Відібрані проби надсилаються до Центральної геофізичної обсерваторії для проведення хімічного аналізу (згідно з Переліком, визначеним у списку А пункту 1 додатка 2 Порядку
		Фонова	Індикативні	Захист рослинності	Сільська фонова Херсонська область, Каховський район, смт Асканія-Нова, вул. Степова, 17, географічні координати: довгота 46°27', широта 33°53'	
		Фонова	Індикативні	Захист рослинності	Міська фонова Херсонська область, м. Генічеськ,	

					вул. Вокзальна, 19, географічні координати: довгота 46°10', широта 34°49'	здійснення державного моніторингу). 2. Відбір проб атмосферних опадів на визначення рН
--	--	--	--	--	---	---

2.3. Моделювання або об'єктивне оцінювання

№ з/п	Забруднювальна речовина	Територія (тип та розташування)	Мета досліджень (охорона здоров'я, захист рослинності)	Метод оцінювання (посилання на опис методу або моделі та на джерела інформації)	Примітки
1.	Діоксид сірки	Міська (м. Генічеськ)	Охорона здоров'я	Об'єктивне оцінювання	
2.	Діоксид азоту	Міська (м. Генічеськ)	Охорона здоров'я	Об'єктивне оцінювання	

V. Інформація про заплановані заходи щодо модернізації мережі спостережень

1. Загальна інформація про заплановані заходи

Етап	Заходи	Строки виконання	Відповідальний	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн	Примітки
I етап	Проведення досліджень атмосферного повітря для формування звіту про результати попередньої оцінки	2022 – 2023 роки	Обласна державна адміністрація, суб'єкти моніторингу	4 100,0	
II етап	Встановлення режиму оцінювання для забруднюючих речовин та внесення змін до Програми	2023 рік	Обласна державна адміністрація	Не потребує фінансування	
III етап	Пошук, визначення можливих місць для розміщення постів моніторингу та виділення земельних ділянок для подальшого встановлення	2022 – 2023 роки	Обласна державна адміністрація, суб'єкти моніторингу	100,0	

	автоматизованих постів моніторингу				
IV етап	Пошук можливих джерел фінансування та оформлення відповідної документації, необхідної для виділення коштів для придбання, встановлення та обслуговування автоматизованих постів моніторингу, а також для запровадження інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря	2022 – 2024 роки	Обласна державна адміністрація, суб'єкти моніторингу	17 500,0	
V етап	Придбання та встановлення автоматизованих постів моніторингу, запровадження інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря	До 2025 року	Обласна державна адміністрація, суб'єкти моніторингу	50 000,0	

VI. Перелік обов'язкових додатків

1. Перелік суб'єктів системи моніторингу атмосферного повітря та суб'єктів господарювання, що здійснюють моніторинг атмосферного повітря в зоні (контактні дані).

1. ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»

Адреса: 73026, Херсон, вул. професора Уварова, 3

Тел.: (0552) 49 24 91

E-mail: ks.khses@gmail.com

Відповідальні особи: Сергієнко А.П. – в.о. заступника генерального директора, м.т. 0669864208; Варпахович Н.Г – лікар-лаборант-гігієніст санітарно-гігієнічної лабораторії, м.т. 0509538913.

1.1. Генічеський міжрайонний відділ ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»

Адреса: м. Генічеськ, вул. Курасова, 8

Телефон: (055534) 3 16 70

E-mail: genlabcentr@ukr.net

Відповідальні особи: завідувач Генічеського міжрайонного відділу – Пустоутова Ірина Олексіївна, м.т. 0505579775; лікар-лаборант-гігієніст – Літвін Алла Олександрівна, м.т. 0661670539

2. ДСНС. Херсонський обласний центр з гідрометеорології

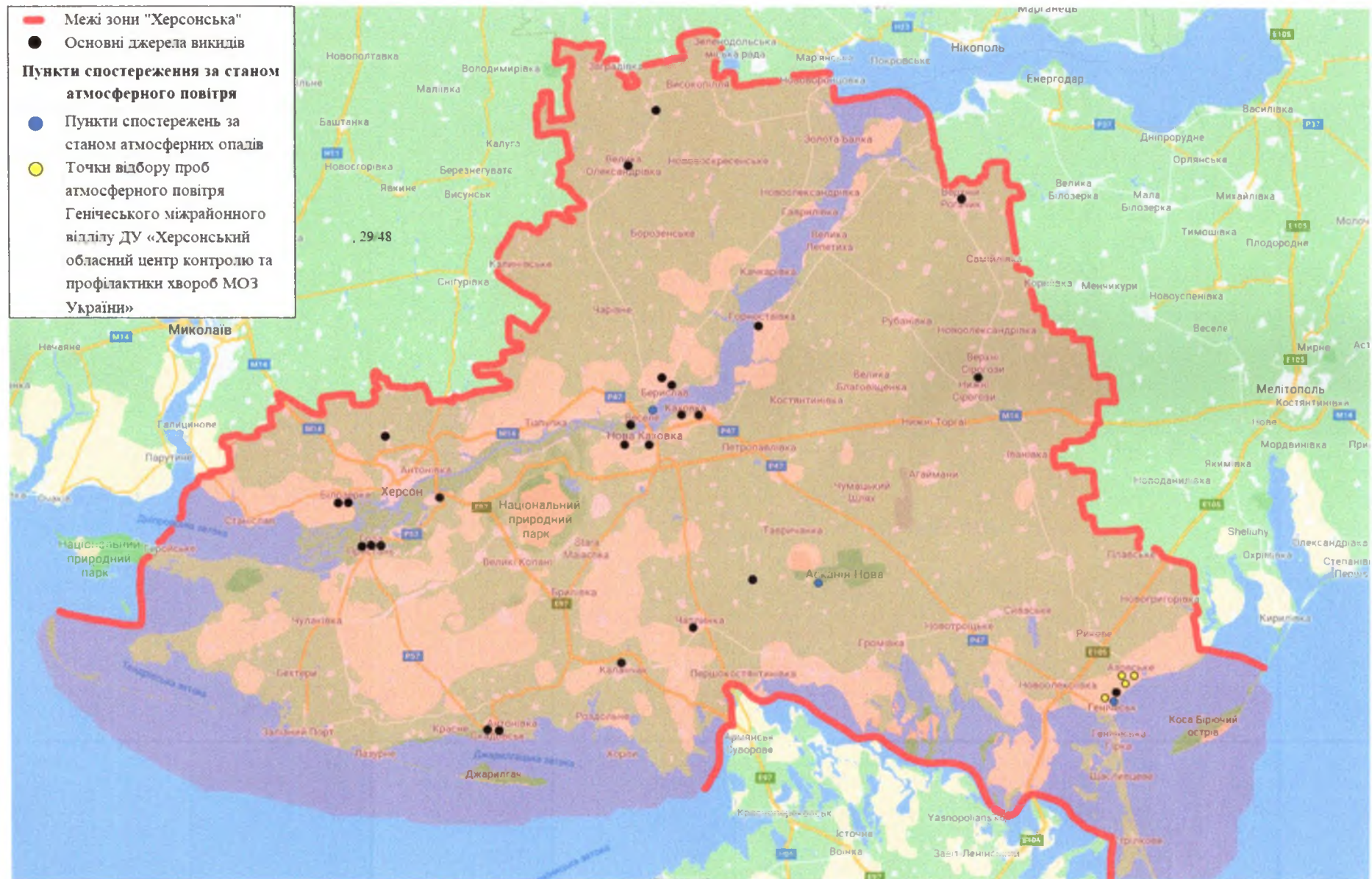
Адреса: 73002, Херсон, вулиця Перекопська, 17

Телефон: тел.(0552) 49 85 03

e-mail: pgdkherson@meteo.gov.ua

Контактна особа: Сошенко Світлана Миколаївна – заступник начальника Херсонського обласного центру з гідрометеорології.

2. Карта розміщення джерел викидів та пунктів спостереження за станом атмосферного повітря

Мал. 3. Карта розташування основних джерел викидів та пунктів спостереження за станом атмосферного повітря зони «Херсонська»
3. Перелік основних стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря

№ з/п	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ	Адреса	Кількість викидів, т
1.	Білозерська районна дільниця Херсонського міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75000, смт Білозерка, провулок Чаленка, 1	1581,237
2.	Каховська районна дільниця Новокаховського міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	74800, м. Каховка, вул. Козацька, 4	1451,580
3.	Новокаховське міжрайонне управління АТ «Херсонгаз»	03355353	74900, м. Нова Каховка, вул. Дружби, 33А	1427,900
4.	Олешківське міжрайонне управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75100, м. Олешки, вул. Гвардійська, 91	1329,570
5.	Великоолександрівське міжрайонне управління АТ «Херсонгаз»	03355353	74100, смт Велика Олександрівка, вул. Комунальна, 38-А	1092,330
6.	Голопристанська районна дільниця Олешківського міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	45600, м. Гола Пристань, вул. Ларіонова	777,133
7.	Скадовська районна дільниця Каланчацького міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75700, м. Скадовськ, вул. Джарилгацька 163-А	681,932
8.	Генічеське управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75500, м. Генічеськ, вул. Соборна (Воровського), 198	668,168
9.	Чаплинська районна дільниця Каланчацького міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75200, смт Чаплинка, вул. Попова 55	575,262
10.	Бериславська районна дільниця Новокаховського міжрайонного управління АТ «Херсонгаз»	03355353	74100, м. Берислав, пров. Промисловий, 1	536,495
11.	Каланчацьке міжрайонне управління АТ «Херсонгаз»	03355353	75800, смт Каланчак, вул. Херсонська, 70,	452,168

№ з/п	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ	Адреса	Кількість викидів, т
12.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дом «Долинское»	32267625	75224, Херсонська обл., Чаплинський р-н, село Долинське, вулиця Миру, будинок 4	427,819
13.	Каховська філія товариства з обмеженою відповідальністю «АТ Каргілл»	33546910	74800, Херсонська обл., місто Каховка, вулиця Південна, будинок 1	190,626
14.	Районний центр по обслуговуванню закладів освіти Білозерської районної ради Херсонської області	38188738	75000, Білозерка, вул. Станіславське шосе, 29/48	91,294
15.	Комунальна установа «Централізована бухгалтерія з обслуговування закладів та установ освіти Нижньосірогозького району»	37949158	74701, Херсонська обл., Нижньосірогозький р-н, смт Нижні Сірогози, вул. Височина, 8	76,056
16.	Комунальна установа «Скадовський районний центр фінансово-господарського обслуговування закладів та установ освіти»	38073190	75700, Херсонська обл., Скадовський р-н, місто Скадовськ, вулиця Сергіївська, будинок 4	65,721
17.	Комунальна установа «Верхньорогачицький районний центр по обслуговуванню закладів освіти»	38417861	74402, смт Верхній Рогачик, вул. Центральна, 64	64,649
18.	Фермерське господарство «Інтегровані агросистеми»	33734191	75600, Херсонська обл., місто Гола Пристань, вулиця Московська, будинок 25	63,668
19.	Каховська районна комунальна установа «Районний центр по обслуговуванню закладів освіти»	38009062	74800, село Малокаховка, вул. Шкільна, 52	54,175
20.	Комунальна установа «Горностаївський селищний центр по обслуговуванню закладів освіти»	38474186	74600, Херсонська обл., Горностаївський р-н, селище міського типу Горностаївка, вулиця Українська, будинок 5	53,482
21.	Філія «Козацька» товариства з обмеженою відповідальністю сільськогосподарського підприємства «Нібулон»	38086786	74343, Херсонська обл., Бериславський р-н, селище міського типу Козацьке, вулиця Набережна, будинок 77	45,018
22.	Шляхівська сільська рада	24961980	74307, Херсонська обл., Бериславський р-н, селище Шляхове, вулиця Чкалова, будинок 1А	38,790
23.	Філія «Голопристанська» товариства з обмеженою відповідальністю сільськогосподарського підприємства «Нібулон»	40982834	75600, Херсонська обл., місто Гола Пристань, вулиця Берегова, будинок 2В	38,528

№ з/п	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ	Адреса	Кількість викидів, т
24.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Амалтея»	21298452	75023, Херсонська обл., Білозерський р-н, село Музиківка, вулиця Карла В., будинок 1-В	37,340
25.	Акціонерне товариство «Арселорміттал Берислав»	00291747	74022, Херсонська обл., Високопільський р-н, селище міського типу Архангельське, вулиця Суворова, будинок 45	29,232

Примітка: основною забруднюючою речовиною АТ «Херсонгаз» є метан (99%), який не входить до «Переліку забруднювальних речовин, щодо яких здійснюється оцінювання, пороги оцінювання, граничні величини та інші рівні забруднювальних речовин, за якими проводиться оцінка якості атмосферного повітря» (додаток 2 до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»)

4. Попередня оцінка якості атмосферного повітря в зоні:

звіт про результати попередньої оцінки

Інформація щодо рівнів забруднення атмосферного повітря за даними моніторингових спостережень санітарно-гігієнічної лабораторії Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за 2016 – 2020 роки

№ з/п	Інгредієнти	2016 рік			2017 рік			2018 рік			2019 рік			2020 рік		
		Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)
1.	Діоксид сірки	<0,04	-	-	0,44	-	-	0,044	-	-	<0,04	-	-	0,041	-	-
2.	Діоксид азоту	<0,02	-	-	0,027	-	-	0,034	-	-	0,026	-	-	0,076	-	-
3.	Пил недиф.	<0,26	-	-	<0,26	-	-	0,38	-	-	0,3	-	-	<0,26	-	-

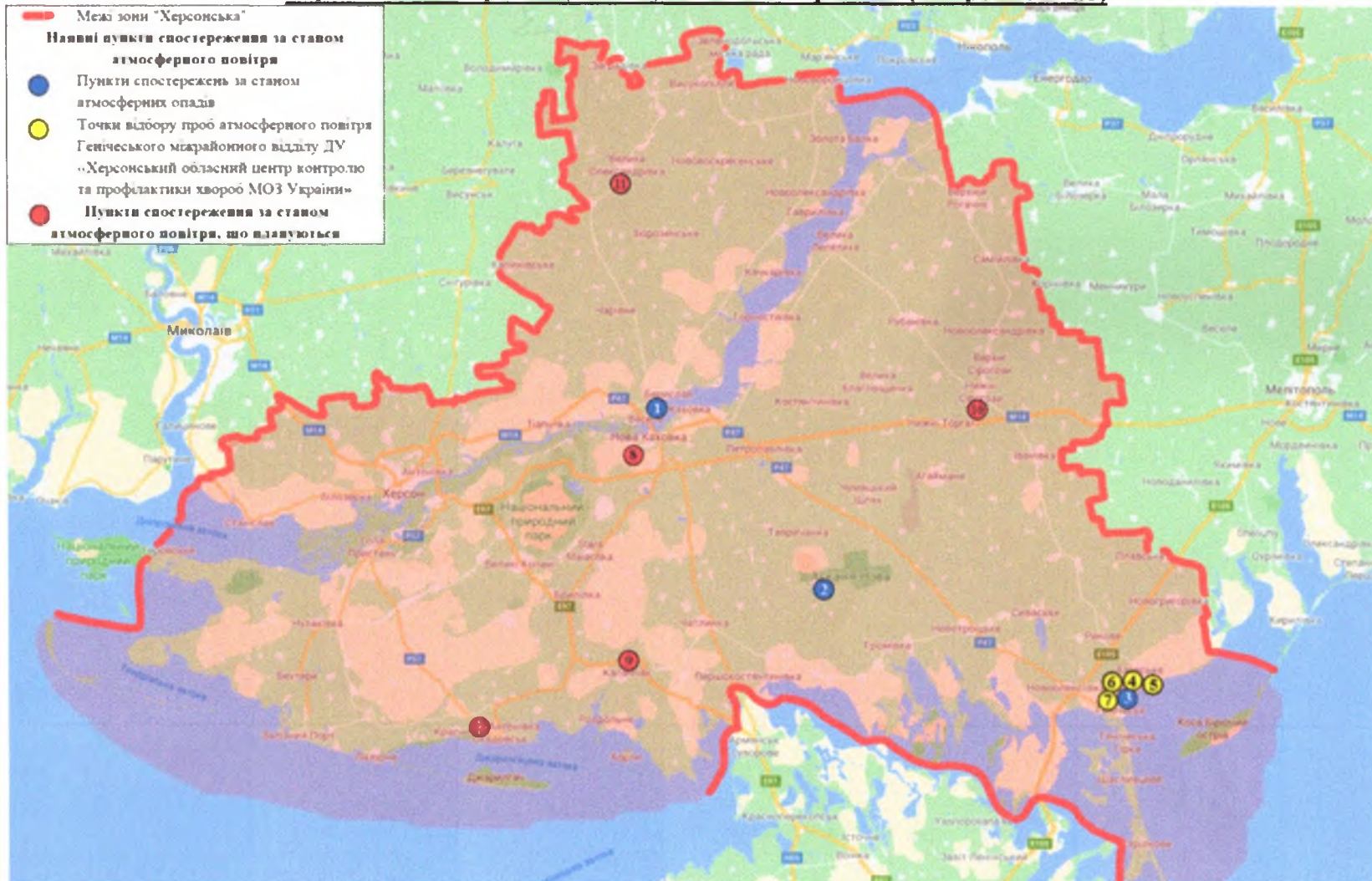
карти просторового розподілу концентрацій забруднювальних речовин

Наразі неможливо створити зазначену карту, у зв'язку з відсутністю достатньої кількості даних, технічної можливості розрахувати розподіл концентрацій забруднювальних речовин та фінансової можливості замовити виконання таких робіт в проектних організаціях;

статистика розподілу концентрацій забруднювальних речовин вздовж доріг

Наразі неможливо створити зазначену карту, у зв'язку з відсутністю достатньої кількості даних та технічної можливості розрахунку розподілу концентрації забруднювальних речовин вздовж доріг. При використанні альтернативного методу за допомогою Google Maps, а саме зазначення ділянок доріг, де частіше всього трапляються тривалі та значні затори, з'ясовано, що на території зони «Херсонська» відсутні такі ділянки.

5. Проектування мережі спостережень: карта зі схемою розміщення пунктів спостережень (макромасштаб)

опис місцевості та орієнтовані за компасом фотографії оточуючої ділянки (мікромасштаб)

Не зазначений через відсутність визначених ділянок для розміщення постів спостереження

6. Заплановані заходи щодо встановлення пунктів спостережень та/або вдосконалення наявних мереж спостереження за якістю атмосферного повітря, створення та/або вдосконалення лабораторій спостереження за станом атмосферного повітря.

За попередньою інформацією Херсонського обласного центру з гідрометеорології з метою розширення існуючої мережі моніторингу пропонується:

1) встановити на території зони «Херсонська» п'ять автоматичних постів:

- м. Нова Каховка (центр області, багато великих підприємств);
- КПВВ «Каланчак» (південь області, вплив ПрАТ «Юкрейніан Кемікал Продактс»);
- смт Нижні Сірогози (схід області, зона впливу Запорізької промислової зони);
- смт Велика Олександрівка (північ області, зона впливу Криворізько-Нікопольського промислового вузла);
- м. Скадовськ (чорноморське узбережжя).

Орієнтовна вартість одного поста 10 000 000 грн. згідно з вимогами Директиви ЕС № 2008/50/ЕС.

Всього 50 000 000 грн;

2) придбати пересувну мобільну лабораторію спостережень за забрудненням атмосферного повітря (для моніторингу всієї території Херсонської області та м. Херсона).

Орієнтовна вартість 13 000 000 грн;

3) придбати вісім вимірювальних перетворювачів якості повітря Vaisala 420 для вимірювання загазованості і забруднюючих частинок в атмосферному повітрі на восьми метеостанціях Херсонської області для передачі даних в режимі онлайн у загальний доступ (або аналог).

Орієнтовна вартість 4 000 000 грн;

4) врахувати вартість хімічного посуду та реактивів, проведення калібрування та повірки, вартість пального, додаткових технічних засобів для надання інформації в режимі онлайн.

Орієнтовна вартість 500 000 грн.

За інформацією ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», у зв'язку з проведенням адміністративно-територіальної реформи в області визначено 5 районів та затверджено 5 адміністративних центрів, в яких будуть переформовані відокремлені структурні підрозділи ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України». Забезпечення їх функціонування потребує співфінансування для організації та придбання необхідних приладів та обладнання для повноцінного проведення досліджень якості атмосферного повітря на території області, у тому числі за рахунок обласного Фонду охорони навколишнього природного середовища, зазначених у наступному переліку.

Перелік засобів вимірювальної техніки.

I. Фотометричні методи дослідження

1. Фотоелектроколориметр КФК-3-01 – 6 шт;

2. Електроаспіратори з автономним живленням – 12 шт., у т.ч. до 100 л/хв – 6 шт;
3. Флюориметр – 1 шт;
4. Ваги аналітичні – 6 шт;
5. Комплект для визначення метеофакторів (температура, вологість, швидкість руху повітря, атмосферний тиск) – 6 шт;
6. Поглиначі, фільтри, реактиви для проведення необхідних досліджень.

Орієнтовна вартість 1 600 000 грн.

II. Експрес методи дослідження

1. Газоаналізатор (комплект) для визначення вуглецю оксиду, сірководню, ангідриду сірчистого, азоту діоксиду – 6 шт;
2. Газоаналізатор для визначення аміаку – 6 шт;
3. Газоаналізатор для визначення ртуті – 6 шт;
4. Газоаналізатор (комплект) для визначення фенолу, формальдегіду – 6 шт.

Орієнтовна вартість 2 500 000 грн.

Директор Департаменту захисту довкілля
та природних ресурсів Херсонської
обласної державної адміністрації

О.СТАВНІЙЧУК